

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Treball

#formacióturismecat

CATALUNYA

EL POTENCIAL DEL TURISME SÈNIOR - AMB DADES

Per poder realitzar la inscripció al curs primer us heu de registrar a la plataforma

INSCRIPCIÓ

DESENVOLUPAMENT

HORARI: 10 de desembre de 10 a 14h

DURADA: 4 hores

MODALITAT: Streaming

DESCRIPCIÓ

El turisme sènior s'ha presentat sovint com una gran oportunitat econòmica, però les dades mostren una realitat més matisada. Les xifres agregades —la Silver Economy europea, les projeccions demogràfiques, les estimacions de despesa— amaguen diferències crítiques entre subgrups, però també esborren una pregunta fonamental: turisme sènior per a qui, des de quins models i amb quin impacte sobre les persones i els territoris?

El segment 65+ no és homogeni. Hi ha persones amb plena autonomia econòmica i de mobilitat, i n'hi ha d'altres que enfronten barreres de salut, d'ingressos, d'accés a la informació o de soledat. Les dones grans, les persones sèniors en entorns rurals amb menys recursos, o les persones migrades amb vincles familiars transnacionals, viuen l'accés al turisme de manera molt diferent. Cap estratègia de turisme sènior rigorosa pot ignorar aquesta diversitat.

Aquest curs proposa una doble aproximació: el rigor en l'anàlisi de dades (Eurostat, INE, Banc d'Espanya, Parlament Europeu) i la mirada regenerativa i comunitària sobre l'oportunitat. Analitzarem el potencial real del mercat, però també explorarem com el turisme sènior pot ser un instrument de cohesió social, de dinamització de territoris en risc de despoblació i de creació de valor compartit entre les persones grans i les comunitats que les acullen.

El curs combina anàlisi crítica de dades, estudi de casos —inclosos models cooperatius i d'economia social i solidària—, i exercicis pràctics aplicats. Cada participant sortirà amb eines d'anàlisi de mercat i amb capacitat per dissenyar propostes que equilibrin impacte econòmic, accessibilitat social i regeneració territorial.

DESTINATARIS

Curs adreçat principalment a professionals del sector turístic que vulguin comprendre i introduir metodologies de mesura d'impacte social, ambiental i econòmic en les seves activitats o projectes, així com disposar d'eines bàsiques per identificar, analitzar i comunicar el valor generat al territori.

Especialment indicat per a:

- Professionals de patronats de turisme, agències de desenvolupament local i oficines de turisme.
- Gestors d'establiments turístics (hotels, cases rurals, apartaments, cooperatives de turisme) amb interès en el segment sènior.
- Professionals de serveis socials, associacions de persones grans i entitats d'ESS vinculades al turisme o al lleure.
- Tècnics d'administracions locals i comarcals responsables de polítiques de turisme, gent gran o cohesió territorial.
- Tècnics de planificació territorial, desenvolupament rural i dinamització socioeconòmica en entorns periurbans o de baixa densitat.
- Responsables de programes de gent gran, inclusió social o participació comunitària en ajuntaments, diputacions i consells comarcals.
- Professionals de cooperatives de serveis, entitats del tercer sector i organitzacions sense ànim de lucre amb activitats de lleure o turisme.
- Consultors, assessors i investigadors del sector turístic o de l'economia social i solidària.
- Professionals del sector de la formació i la transferència de coneixement en l'àmbit del turisme, l'ESS o el territori.

OBJECTIUS

OBJECTIU GENERAL:

Capacitar professionals del sector turístic per analitzar críticament el mercat del turisme sènior a partir de dades verificades; identificar oportunitats reals per a destinacions, empreses i comunitats; i dissenyar estratègies inclusives i regeneratives que posin les persones sèniors —en tota la seva diversitat— al centre, evitant els biaixos i els mites que sovint distorsionen les decisions d'inversió i les polítiques en aquest segment.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Comprendre la dimensió demogràfica real del segment sènior en tota la seva diversitat, incloent les diferències de gènere, classe, territori i origen que condicionen de manera desigual l'accés al turisme.

- Identificar les diferències clau entre els subgrups 60-74 anys (actius) i 75+ (amb participació decreixent i barreres específiques de mobilitat, salut i ingressos), i les seves implicacions per al disseny de productes inclusius i accessibles.

- Analitzar les dades de despesa, durada d'estada i patrons de consum per desmuntar mites sobre el comportament del turista sènior, i reconèixer el valor del turisme social com a pràctica d'inclusió i cohesió.

- Avaluar oportunitats de desestacionalització i dinamització territorial des d'una perspectiva regenerativa i comunitària, considerant l'impacte econòmic i social sobre entorns rurals i periurbans.

- Conèixer i analitzar models internacionals de turisme sènior —social, cooperatiu, accessible i de base comunitària— per extreure'n aprenentatges transferibles a contextos públics i de governança.

- Aplicar una metodologia de càlcul de mercat que integri tant el potencial econòmic com la dimensió social del turisme sènior, i dissenyar pilots mesurables amb impacte real sobre les persones i els territoris.

PROGRAMA

Mòdul 1. El turista sènior: qui és, com viatja i per què molts no ho fan

- Projeccions de població 65+ a la UE, Espanya i Catalunya (Eurostat, INE, Idescat): oportunitat real vs. mite demogràfic
- Participació turística real i biaix de selecció: qui viatja i qui no —i per quins motius
- Bretxes de participació per gènere, ingressos i territori: el 51% dels 65+ europeus no viatja
- Perfils diferenciats entre 60-74 i 75+: mobilitat, salut, ingressos, xarxa social i context de vida
- Interseccionalitat i mercat accessible: dones grans, sèniors en entorns rurals, persones migrades —i la fórmula base × participació real × capacitat efectiva de viatjar

Mòdul 2. L'oportunitat real: temporada, territori i turisme de base comunitària

- Efecte de composició: el tipus de viatge explica la diferència de despesa, no l'edat
- Turisme social i subvencionat: valor econòmic per al territori i retorn social per a les persones
- Com llegir dades de despesa sense biaixos de selecció ni simplificacions que exclouen col·lectius

- Estades llargues (6,3 nits de mitjana) com a oportunitat per a economies locals i rurals
- Turisme de base comunitària com a model de regeneració territorial i activació de la identitat local

Mòdul 3. Referents internacionals: dels models socials als cooperatius

- IMSERSO (Espanya): places, execució, subvenció real i impacte territorial verificat
- ANCV Séniors en Vacances (França): turisme social com a dret, no com a beneficència
- Estate INPSieme Senior (Itàlia): desestacionalització i producte adaptat a la realitat del segment
- Saga Holidays (Regne Unit) i JR Zipangu Club (Japó): model comercial premium i infraestructura de transport com a generadors de demanda —i les seves limitacions d'inclusió
- Models cooperatius i d'ESS al territori: experiències emergents a Catalunya i Europa

Mòdul 4. De l'anàlisi a la proposta: disseny i mesura d'un pilot

- Metodologia de càlcul de mercat accessible en 3 escenaris (màxim, probable, conservador)
- Disseny d'un pilot: destinació, perfil de participant, mesos objectiu, producte i barreres identificades
- Indicadors de rendibilitat econòmica i indicadors d'impacte social (persones ateses, territori activat)
- Criteris de continuïtat, escalabilitat i finançament (públic, cooperatiu, privat)
- Exercici final: proposta aplicada al context professional o territorial de cada participant

DOCENT

Jesús Martín

Jesús Martín Vidal és formador i consultor especialitzat en turisme responsable i sostenible. Cofundador i codirector d'Aethnic, té més de 20 anys d'experiència liderant projectes internacionals de turisme sostenible i innovació social, amb línies de treball vinculades al canvi climàtic i al desenvolupament local. És màster en Responsible Tourism Management per la Leeds Beckett University i forma part del professorat del Màster en Turisme Sostenible i Regeneratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona.